

engasjere oss her, så viser i alle fall min ringe erfaring at det sannelig nytter!

Med en liten variant av Luthers ord: Her bor jeg - jeg kan ikke annet! Og vil ikke annet!

Fra et Folldalssmåbruk

Jenny Lillekroken forteller til Amund Spangen

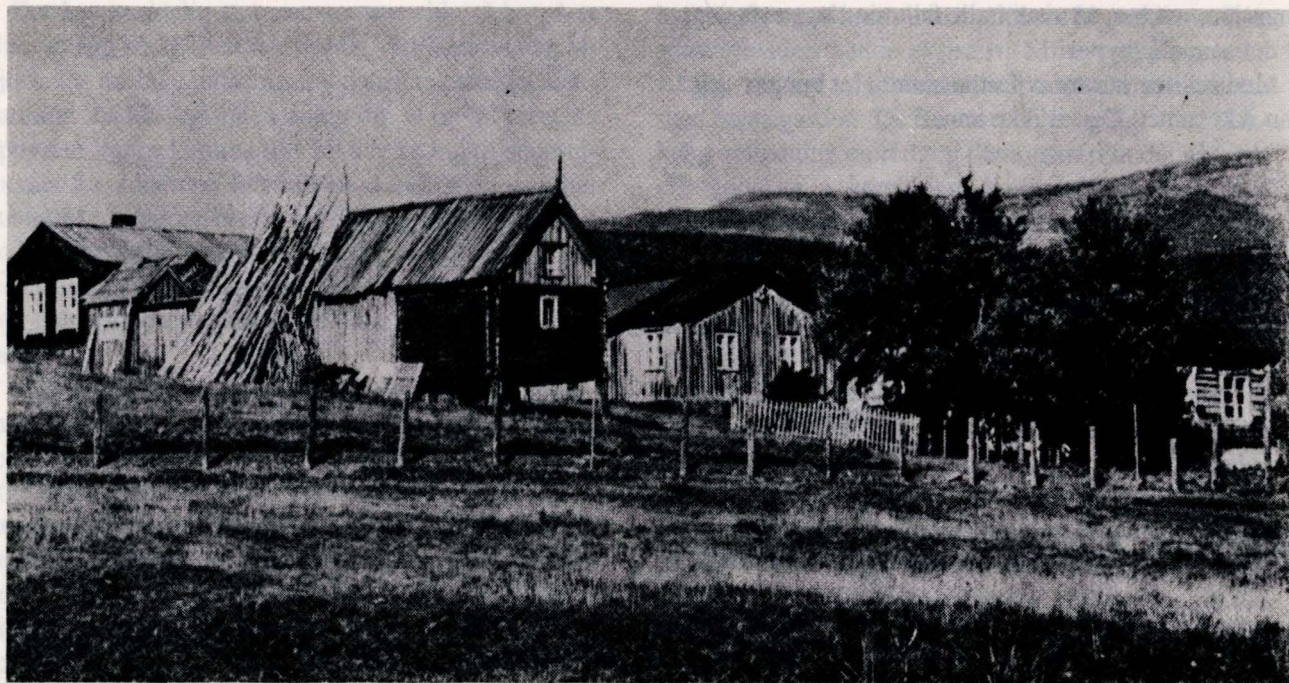
Jenny Lillekroken giftet seg i 1935, 21 år gammel, med Ingmar Lillekroken og flyttet til småbruket Lillekroken i Folldalen. Hun vokste opp i samme bygda og har bakgrunn i et småbruker/verksarbeidermiljø. Hun forteller her om hvordan et vanlig bolighus i dette miljøet var innredet og utstyrt.

Da vi giftet oss, flyttet vi inn på ett rom i Skreddarstua på Lillekroken. Svigerfar min var skredder og han brukte det andre rommet i huset som verksted. Vi bodde i to år på dette ene rommet, og vi hadde ei seng, en kommode og et par taburetter. Senga sto mot den ene gavlveggen som ikke var stort lenger enn senga. Og så sto det en ovn der, og det var visst alt. Det var et lite vindu på den ene veggen og ei dør ut.

På Lillekroken sto det ei anna lita stue som ble satt istand og der flyttet vi inn to år senere. I denne stua var det øg to rom, ett mindre, som vi brukte som kjøkken,

og et stuerom. Det var den typen stue som var vanlig på verksarbeiderplasser og småbruk. Det minste rommet var ofte delt i to og ble kalt kleven. Stuerommet var ikke så stort det heller, en 14 - 15 m², kan jeg tenke meg. Det var plass til ei seng, et langbord med noen pinnestoler rundt, og da vi fikk oss radio like før krigen, ble den satt på et lite bord borti en krok. Slik hadde vi det helt til vi flyttet ut i 1949.

Det sto altså ei seng på stua, og etter hvert fikk vi en divan på kjøkkenet. Den var hjemmesnekret, og vi kjøpte fjører og stoff og stoppet og trekte den sjøl. Av barna våre var det bare en gutt som fikk leve. Andre hadde mye større familier og måtte klare seg med like lite rom som oss. Mannen min hadde åtte søsken og de hadde ikke større hus enn det vi hadde. Sønnen vår ble født i 1941, og sjøl om familien ikke var så stor, syntes vi at vi kunne trenge litt mere plass etterhvert, så i 1947

Lillekroken.

Helt til venstre: stua der Jenny Lillekroken bodde fra 1937 til 1949.

Foto: Alvdal Foto.

bygde vi på et tilbygg på framsida av huset. Det inneholdt et soverom med dør inn til kjøkkenet der det hadde vært vindu ut mot tunet før, en liten gang, og et kott med plass til ved og klær. Inn i det nye soverommet flyttet vi divanen fra kjøkkenet og den gamle jernsenga som sto i Skreddarstua. Ellers var det visst ikke plass til stort mer. Det var ingen hyller eller skap i kleskottet. Vi hadde noen spiker til å henge klær på, og så lurte jeg på om vi ikke hadde plass til vasstampen i gangen, - ihvertfall om sommeren.

Kjøkkenet var litt mindre enn stua. Det sto en komfyr innafor døra, med felles pipe med ovnen i stua, og

ved sida av komfyren sto vedkassa. Den brukte vi å sitte på. Bortafør komfyren hadde vi en liten kjøkkenbenk. Sølbøtta sto forresten mellom komfyren og benken. Så hadde vi en vasstamp, og under vinduet et kjøkkenbord med noen pinnestoler rundt. I kjøkkenbenken var det to rom, ett til mat, og i det andre hadde vi oppvaskfat og bøtter og slikt. Benken hadde ei skuff til bestikk og kjøkkenredskap, og i bordskuffa var det flatbrød. Vi fikk elektrisk strøm i 1952, men vi hadde aggregat og strøm til lys noen år før det. Vi fyrte med ved i de to ovnene om vinteren. Huset var bra varmt, men hadde det vært en tørr sommer, gisnet tømmeret og da ble huset kaldt om vinteren. Maten hadde vi i en liten jordkjeller under kjøkkenet. Den var kald om sommeren, og frostfri om vinteren. Mannen min snekret et hengeskap som vi hadde på kjøkkenveggen til å

ha krustøy og slikt i. Det var ganske enkle ting, og vi hadde ingen finkopper, men vi hadde da såpass at vi kunne by på en kopp kaffe når det kom noen.

Vi hadde det vi trengte, og vi hadde det pent og trivelig sjøl om det var enkelt. Vi pyntet med duk på stuebordet, og på senga hadde vi et kvitt heklateppe. Det var kvite bomullsgardiner foran vinduene, fortrekksgardiner sydde jeg av kveitmjølsekker. Mjølsekker brukte vi nå forresten til klær og duker óg. Noen lagde gardiner av kreppapir, med fine tunger i nerkanten. Jeg kan nå huske at noen ikke hadde gardiner i det hele tatt; det hadde ikke blitt vanlig. Og så hadde vi blomster i vinduskarmen, geranier, hortensia, fuksia, tøffel.... det var visst de alminneligste. Ute var det lite blomster, men vinduene var fulle. Vi plantet dem i fiskebollbokser som vi kledde med kreppapir. Ellers var det vel ikke så mye pynt; Jeg tror knapt vi hadde bilder på veggene. Vi hadde pyntehåndkle over kjøkkenbenken. Det var der vi vasket kopper, og der vasket vi oss sjøl, óg. Veggene var malt - kjøkkenet var grønt og stua blå. Golvene ble malt med brun golvmaling om sommeren, og da lå vi på buret mens malinga tørket, og så la vi på

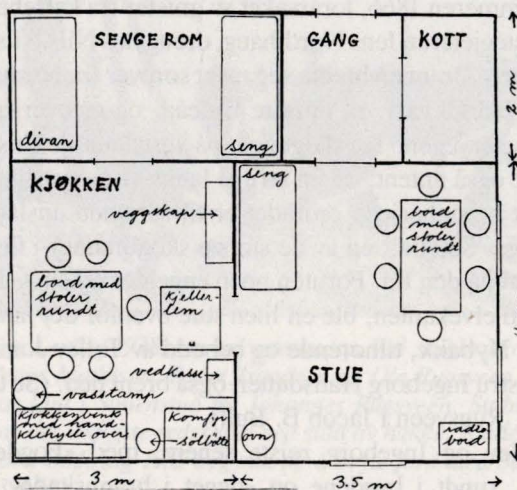

Stua slik den står i 1988. På framsida påbygget som ble bygd i 1947.

Foto: Musea i Nord-Østerdalen, A. Spangen.

noen bord som vi stiltret oss over når vi måtte inn en tur.

De var verksarbeidere og småbrukere alle som bodde i grenda, og vi hadde det vel omtrent som de andre, samme utstyret og samme innredning, og like lite plass. Det var likt over alt.

Slik var stua på Lillekroken møblert i 1949.
Tegning: Trond Haagaas.

Dette bildet er tatt i 1937 og vi ser fra venstre: Jenny Lillekroken, Hans Bakken, Anna Kristiansen, Helge H. Bakken.
Repro: Musea i Nord-Østerdalen.